

DEGERFORS.

(Västerbotten.)

Beläget vid Vindelälven, 5 mil från Umeå, utgjorde ursprungligen ett kapell i Umeå landsförsamling, till hvars uppbyggande tillåtelse redan 3 dec. 1738 medgafs, men på grund af nybyggarnes ringa antal och fattigdom blef kapellkyrkans byggnad först våren 1768 påbegynt, sedan Kgl. Maj:t beviljat 20 t:r spl åt den blifvande kapellpredikanten såsom ersättning för att han tillika skulle tjänstgöra som skolmästare. Kapellet erhöll 1 apr. 1788 annexrätt, och genom resolution 20 juli 1794 biföll K. Maj:t, att Degerfors fick utbrytas såsom eget pastorat från Umeå gäll. Fastställandet af socknegränsen mot moderförsamlingen, hvilket vållade mycket besvär och vidlyftig skriftväxling, skedde genom kgl. reskript 22 maj 1798.

Kapellkyrkan var af trä i korsform, kyrkogården invigdes 11 febr. 1770 af prosten mag. Nils Sund i Umeå, men ännu 1771 hade kapellet ej haft råd att skaffa sig någon altarskrud och kommunionkalken var af tenn. Denna kyrka¹ har blifvit ersatt af en tornkyrka af sten, invigd 13 dec. 1903 af biskop M. Johansson, den sista kyrka, han invigde i Västerbotten före Luleå stifts utbrytning. Genom norra stambanans dragande genom socknen har af Degerfors förr obetydliga kyrkby uppväxt ett lifskraftigt stationssamhälle Vindeln.

En komministratur skulle enligt kgl. bref 13 dec. 1867 efter dåv. khdens död inrättas och dess förste innehafvare tillträdde mars 1878. En kapellkyrka har senare uppbyggt i Åmsele, högre upp vid Vindelälven, som först erhöll gudstjänst 6 gånger om året, men sedan 1918 fått egen komminister.

Prästerskapet under kapelltiden, se *Umeå* landsförsamling.

KYRKOHERDAR.

1. **Carl Sædenius** (1800-24), f. 8 sept. 1737 i Piteå stad, föräldrar: apologisten vid trivial-skolan Jonas S. och Anna Christina Sundberg. I Hsand, där hans fader efter vunnit tjänstledighet bosatt sig, genomgick han skola och gymn. och blef stud. 1759 i Åbo och prom. mag. 1766. Efter återkomsten till hembygden prästv. 22 jan. 1769 till komm. adj. i Stigsjö. Öfvergick därefter till skollärarebanan och var hörare och vice skolmästare i Umeå under åren 1771-84 samt apologist och rector cantus i Piteå triv. skola 1784-99, under hvilken tid han i

---

¹ Finns ännu kvar, flyttad och ändrad till sockenstuga.

8 år, 1788-96 vikarierade för konrektorn. Vid 62 års ålder erhöll han befordran till Degerfors nya pastorat 7 maj 1799 och tillträdde 1 maj 1800. Till förbättring på den svaga lönen fick han åtnjuta de 20 t:r spanmål, som kapellpredikanten förut fått uppbära, till en början till dess kapellanerna i Umeå afgått, men sedan genom kgl. bref 15 juli 1812 på lifstid, enär han tjänt vid skolstaten nära 30 år, äfven såsom pastor och visitator i lappmarken bestridt brydsamma göromål och för sitt boställe, som ännu ej var privilegieradt, fått bestrida alla hemmanets utskylder. Dessutom åtnjöto 2/3 af församlingen såsom nybyggare frihetsår och under hela sommaren 1809 måste han vidkännas inkvartering och utspisning af ryska dragoner och kosacker, hvilka under deras vistande på prästebordet beslagtagit och vid afmarschen knappast lämnat de nödvändigaste lifvets förnödenheter, för hvilka förluster han ej fick den minsta ersättning. Genom kgl. brefvet 20 sept. 1815 befriades han från utlagor för kyrkoherdebostället, med undantag af rotering, tionde och kronans ordinarie räntor, som var beroende af kommande riksdags beslut. Hon. prost 1807. Var af ett gladt och muntert lynne, hans behofver små och lyckans häfvor ersattes af ett förnöjdt sinne och god hälsa, som tillät honom ännu i sena ålderdomen deltaga i ämbetsförrättningar. Såsom stiftets senior afled han stilla 11 nov. 1824, öfver 87 år gammal. (HST 1825, n. 3.)

G. 1) 30/8 1774 i Nordmaling m. *Sara Sundén*, f. 1748, dotter till skolmäst. i Umeå Zach. Sundén, d. 26/3 1788 i Piteå;

2) m. *Magdalena Carlsdotter Glas*, f. 1744, änka efter gästgifv. Ol. Öberg i Grundsunda, d. 21/5 1819.

Barn, alla i förra giftet: *Anna Magdalena*, f. 1775, g. m. rådmän Erik Löf-roth i Umeå, d. där 18/3 1848; en dotter, g. m. hofkamrer Erik Keyser i Malmö; *Carl Gustaf Sædén*, f. 12/7 1780, nådårspred. efter fadern, regementspastor.

Tr.: *De symbolis veterum Scandianorum civilibus*, p. 1-2, præs. *J. Bilmark*.

2. **Olof Elias Burman** (1826-40), sist khde i *Ragunda*.

3. **Henrik Abraham Hasselhuhn** (1842-69), f. 21 nov. 1793 i Sundsvall. Fadern stadsfiskalen Germund Abraham H. (d. 1808). Efter studier i Hsand stud. i Upsala ht. 1813, disp. pro ex. 1814, hade kondition hos ryttmästaren Gethe på Sneslingeberg, prästv. 20 febr. 1820 i Hsand till huspred. hos öfverste, sed. generalmajor G. A. Hierta i Mellinge-holm, past. adj. i Skellefteå hos d:r Ström 1822, v. kapellpredikant i Norsjö 1823 samt efter denna församlings afskiljande från Skellefteå moderförsamling dess första pastor 1834. Utn. khde i Degerfors 8 febr. 1840, installerad af biskop Franzén 21 aug. 1842, erhöll prostitel sept. s. å., d. 14 juni 1869. Den tid han vistades i Norsjö kunde sockneborna ej för-

lika sig att kalla honom vid hans rätta namn, ty *hund* uttalas som *huhn* där i socknen, och deras aktning för den omtyckta själasörjaren gjorde, att de begagnade sig af många omskrifningar för att beteckna honom. En mycket vanlig var »Hasselprästen vänn». Då kronprinsen Carl såsom regent gjorde sin resa genom Norrland, gästade han äfven Degerfors' åldriga och hemtrefliga prostgård. Prosten H. var en hedersman och kraftfull ännu i sin ålders höst, men föreföll stundom dyster och grubblande, då tvifvel, som genom filosofiska studier i ungdomen väckts, söndersleto hans sinne. För öfrigt räknade han såsom sina värsta fiender djäfvulen, Kant och - hemorroiderna.

G. 9/7 1823 m. *Agneta Juliana Ferlin*, f. 12/7 1792, i Norrtelje, dotter af prosten Ol. Ferlin i Estuna, Upl., och Agneta Elisab. Martin, d. 11/12 1866.

Barn: *Henrik Olof*, f. 13/4 1824, köpman i Bjurholm, sedan bosatt i Hsand; *Abraham Roland*, f. 12/11 1826, fil. mag. 1851, d. på Wifsta varf 3/10 1852; *Agneta Henrika*, f. 9/8 1828, g. m. kronolänsman C. O. Sædén, d. 1/3 1912 i Degerfors; *Hedvig Augusta Charlotta*, f. 4/7 1830, g. m. prosten Anders Nordenstam i Nysätra; *Paulina Elisabeth Sofia*, f. 18/1 1834, g. m. kronolänsman. Per Ol. Öhman, d. ss. änka i Fredrika 7/12 1909.

Tr.: De philosophia religionis, præs. A. Södermark. Ups. 1814.

4. **Olof August Lindfors** (1871-86), sist khde i *Neder-Kalix*.

5. **Anders Fredrik Elfgren** (1887-98), f. 11 apr. 1842 i Ölme församl. i Värmland. Föräldrar: hemmansägaren Anders Bengtsson och Maria Andersdotter, afg. ex. vid Upsala läroverk 19 maj 1869, stud. i Upsala ht. 1870. Efter vunnen indigenaträtt och teol. examina prästex. i Hsand 12 aug. 1874, prästsv. 29 s. m. i Linköping, förordn. att i ämbetet biträda prästerskapet i Öfver-Kalix och v. past. därst. fr. 1 okt., utn. komm. i Öfver-Kalix 30 juli 1875, afl. past. ex. jan. 1882, folkskoleinspektör 1882-86, utn. khde i Degerfors 20 mars 1885, tilltr. 1 maj 1887. Afled 26 dec. 1898.

G. 16/11 1873 m. *Sofia Lindström*, f. 2/6 1846, dotter af snickaren Karl Johan L. och Elisabeth Margareta Andersdotter. Som änka boende i Umeå.

Barn: *Sofia Vilhelmina*, f. i Sthm 9/6 1865, g. 1/5 1894 m. khden Petr. Palmquist, Örnsköldsvik; *Signe Maria*, f. 25/10 1874, bosatt i Umeå; *Paul Valdemar*, f. 21/6 1876, handelsresande, Sthm; *Helge Emanuel*, f. 23/7 1877, tapetserare i Umeå, d. 1/8 1913; *Agnes Hildegard*, f. 20/5 1880, g. 30/5 1909 m. öfveringeniör Ernst Sigfrid Vallentin Lustig, Trollhättan; *Dagmar Aurora*, f. 26/7 1881, g. 8/10 1910 m. kassör Ivar Isidor Carlsson, Olofsfors, Nordmaling; *Adolf Fredrik*, f. 6/11 1883, elektriker, Wislanda; *Edith Teodolinda*, f. 24/12 1890, g. 30/8 1922 m. musikdirektör Erik Högberg, Sthm.

6. **Anders Johan Rothén** (1900-), f. 10 aug. 1854 i Södra Unnarvads församl., Jönköpings län, fadern hemmansägaren Sven Svensson och modern Maria Svensdotter. Afl. mogenh. ex. i Halmstad 6 juni 1876, stud. i Upsala ht. 1877, prästv. i Hsand 9 juni 1881 till v. komm. i Neder-Kalix, v. past. i Öfver Kalix 1 jan. 1882 under ordinariens frånvaro såsom riksdagsman och kvarstannade där som past. adj. och v. past. under ledigheten; past. adj. i Norsjö 1 maj 1883, utn. komm. i Löfånger 24 nov. 1884, öfvertog tjänsten på förordnande 1 maj 1885 och tilltr. 1886; tillika v. past. i Löfånger fr. 1 juni 1893, regem. pastor vid Västerbottens reg. 8 dec. 1893-31 dec. 1899, uppehöll tillika past. vården i Nysätra jan.-mars 1894, utn. khde i Degerfors 22 sept. 1899, tilltr. 1900. LVO 1918.

G. 7/7 1886 m. *Alma Johanna Theresia Nordholm*, f. 18/12 1857, dotter af komm. i Torpa, Kronobergs län, Joh. Nordholm och Johanna Sohlberg.

Barn: *Elin Johanna*, f. 29/4 1887 i Löfånger, folkskolelärarinna i Degerfors; *Selma Maria (Maja)*, f. 9/10 1888, lärarinna i huslig ekonomi, g. 23/9 1921 m. rektor Theodor V. Ågren, Stora Segerstad; *Elsa Ingegärd*, f. o. d. 14/11 1889.

KOMMINISTRAR.

1. **Carl Wilhelm Elfgrén** (1878-82), sist khde i *Löfånger*.

2. **Johan Wilhelm Söderström** (1883-92), khde i Norsjö, sist i *Helgum*.

3. **Petrus Palmqvist** (1893-1901), khde i *Örnsköldsvik*.

4. **Karl Oskar Rydholm** (1901-08), khde i *Norsjö*.

5. **Per Lundgren** (1909-), f. i Löfånger 10 juli 1868; föräldrar: bonden Anton L. och Kristina Johanna Boström. Efter studier i Fjellstedtska skolan stud. i Upsala ht. 1897, prästv. 30 maj 1901, v. kapellpred. i Holmön under juli mån. 1901, past. adj. i Offerdal 1 aug. 1901-15 juni 1902; v. past. därst. 16 juni 1902, kontr. adj. i Västerbottens 3:dje kontrakt 15 maj 1903; pastoratsadj. i Lycksele 13 sept. 1904, tilltr. 1 okt. s. å., utn. komm. i Degerfors 16 jan. 1909, tilltr. 1 febr. s. å.

G. 10/5 1906 m. *Johanna Augusta Kärrman*, f. i Lycksele 20/9 1873, dotter till landtbrukaren Karl Olof K. och Anna Johanna Vinter.

Barn: *Anna Elisabet*, f. i Lycksele 11/2 1908; *Gustaf Adolf*, f. i Degerfors 17/7 1909; *Märta Margareta (Greta)*, f. 30/3 1911; *Karl David*, f. 28/2 1915.